

Juridik och säkerhet
Annelie Holgersson

2021-12-01

437018

Inriktningsbeslut för krigsplacering

Som ett resultat av det försämrade omvärldsläget behöver Sveriges försvarsförmåga inför och vid ett angrepp stärkas. Ett viktigt led i denna utveckling är en sammanhängande planering för totalförsvaret, inklusive Region Västerbottens samhällsviktiga verksamheter.

Riksdagen beslutade i december 2020 om övergripande mål för totalförsvaret för perioden 2021-2025. Målet innebär att totalförsvaret ska ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. I augusti 2021 delgav Försvarsmakten och MSB ett antal prioriterade fokusområden i rapporten Handlingskraft (FM2021-I 7683:2 & MSB2020-16261-3) för att öka förmågan och bidra till totalförsvarets övergripande mål under år 2021-2025. Ett av dessa utpekade områden är "beredskapsplaner och krigsorganisation". Där anges att det behöver finnas "planering för den verksamhet som ska bedrivas och den organisation som ska intas vid höjd beredskap, inklusive principer för personalförsörjning och krigsplacering av personal som behövs." Mer specifikt behöver det bland annat finnas (I) dokumenterade och övade beredskapsplaner, samt (II) planering för omställning till krigsorganisation. Regionens inriktningsbeslut kring krigsorganisation och krigsplacering behöver ta detta i beaktan.

Krigsorganisation är avsedd att användas då regeringen beslutar om höjd beredskap eller vid ett väpnat angrepp. Krigsorganisering innebär att viktiga verksamheter ställs om från fredstida inriktning, reglering och organisering till höjd beredskap och inriktning på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Vid höjd beredskap ställs andra krav på organiseringen av samhällets verksamhet än vid fredstid, bl.a. träder andra författningar i kraft, verksamheters fokus skiftas och nationella prioriteringar måste kunna göras.

Ianspråktagande av personal är ett organisatoriskt beslut i syfte att förbereda organisationen på att kunna fullgöra sina uppgifter under höjd beredskap. Krigsplacering/ ianspråktagande är ett planeringsinstrument för att säkerställa att "rätt person är på rätt plats" när beredskapen höjs och att ingen person tas i anspråk hos mer än en aktör inom totalförsvaret. När Region Västerbotten ianspråktagar personal innebär det i praktiken att dessa reserveras för att tjänstgöra inom organisationen vid höjd beredskap (istället för inom Försvarsmakten eller hos annan arbetsgivare). Skyldigheten att tjänstgöra inträder först när regeringen beslutar om höjd beredskap och om allmän tjänsteplikt.

Inriktningsbeslut:

Utgångspunkten är att personal i regionens krigsorganisation ianspråktagas i sin grundanställning/ befattning medan en mindre mängd personal tjänstgör i annan befattning än denna. Ett exempel på detta är personal tillhörande särskild sjukvårdsledning på lokal och regional nivå.

Regionens personaladministrativa system Personec bör vara det system som ska förvalta organisationens krigsplaceringar. Då detta inte är möjligt idag kommer krigsplaceringarna till att börja med att förvaltas på ett sekretessbelagt sätt utanför Personec.